

**HOLOCAUST
Z PERSPEKTYWY ŚWIADKA
I UCZESTNIKA WYDARZEŃ**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Holocaust z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

IV / 90 minut

Cele. Uczeń:

- zna pojęcie literatury faktu;
- ogląda i omawia film dokumentalny;
- potrafi umiejscowić problematykę w kontekście uniwersalnym;
- analizuje warstwę językową tekstów;
- tworzy wypowiedź argumentacyjną;
- formułuje wnioski.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstami kultury;
- praca indywidualna, zespołowa;
- dyskusja wielokrotna;
- mapa myśli.

Środki dydaktyczne:

- Zofia Nałkowska, *Dwojra Zielona*;
- *Dzieci Holocaustu*, reż. Małgorzata Imielska;
- relacje *Dzieci Holocaustu*, Stowarzyszenie Dzieci Holocaustu (wybór).

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Określenie problematyki i celów lekcji, przypomnienie pojęcia Holocaust, nauczyciel udziela informacji o Stowarzyszeniu Dzieci Holocaustu.

Część właściwa:

Określenie genezy powstania *Medalionów* Z. Nałkowskiej, przedstawienie losów bohaterki (uczniowie tekst mieli przeczytać w domu), próba odpowiedzi na pytanie, co determinuje człowieka do walki o przetrwanie, analiza warstwy językowej, charakterystyka sposobu przedstawiania wydarzeń przez Dwojrę.

Praca w grupach – uczniowie pracują w czterech zespołach, każdy z nich czyta i analizuje inną relację, przedstawienie losów autora relacji, emocje mówiących i ich wpływ na odbiór tekstu, kondycja moralna, postawa wobec rzeczywistości człowieka, który ocalał z zagłady.

Pogłębienie interpretacji przedstawionej przez grupy – obejrzenie filmu *Dzieci Holocaustu*, swobodne wypowiedzi uczniów na temat obejrzanego dzieła.

Część podsumowująca:

Uczniowie formułują wnioski dotyczące wpływu wojny na relacje międzyludzkie, podają inne konteksty uzasadniające przedstawione argumenty, odnoszą się do przekonania *Dzieci Holocaustu*, że ich świadectwo ma być przestrożą dla współczesnych ludzi.

Komentarz metodyczny:

Lekcja może stanowić cykl zajęć poświęconych okupacji w literaturze i kulturze. Zajęcia uczą samodzielności myślenia i wykorzystywania wiedzy z różnych etapów edukacyjnych. Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w grupie, która jest elementem ułatwiającym komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, oraz formę prezentacji, kształtują postawę odpowiedzialności i krytycznego myślenia – ważne elementy na rynku pracy. W czasie lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.